

Izhaja vsak
mesec na
2 polah in
velja za vse
letu 4 gl.

SLOVENSKI PRAVNIK.

Uredništvo
in upravníštvo
nahajata se v
Frančiskan-
skih ulicah,
št. 16.

Kdaj naj se zatoženca k lokalnemu ogledu (§. 254 kaz. pr. r.) pokliče? 2. Kdaj se sme privatni udeleženec kazenski obravnavi pridružiti (§. 47 kaz. pr. r.)? 3. Načelo, kako naj sodišče razsodi o predlogih, da naj se nove priče povabijo. 4. Presoja zdravniških mnenj po novih zdravnikih (§. 126 kaz. pr. r.). 5. Specijaliziranje glavnega vprašanja (§. 318 kaz. pr. r.).

(Dalje.)

Glavna obravnava o pritožbi ničnosti Henry-ja Perreau de Tourville vršila se je pri c. kr. kasacijskem dvoru pod predsedništvom viteza pl. Schmerlinga dné 16. novembra 1880. Generalno prokuraturo zastopal je generalni prokurator dr. pl. Liszt. Po predavanji referenta in po prečitanji potrebnih aktov (§. 287 kaz. pr. r.) naznanil je predsednik, da je v soglasi s sodnim dvorom sklenil vsak razlog ničnosti posebej jednega za drugim obravnavati, tako da se o vsakem razlogu ničnosti najprvo posluša zagovornik in potem generalni prokurator, da se pa pri tem zagovorništvo ne zabranjuje, razpravam generalne prokurate svoje opazke protistaviti in morda slednjič tudi splošen razgled ali splošno dokazovanje cele ničnosti pritožbe navesti. Po tem redu se je tudi ravnalo in se je tedaj o vsakem razlogu ničnosti natanjko razpravljalo, predenj je prihodnji na vrsto prišel. V tem poročilo pa hočemo razložbo zagovorništva in generalne prokurate v zvezi brez pretrganja zabilježiti. Dr. Markbreiter: „Skoraj pet mesecev je preteklo, odkar je vsled po državnem pravdníštvu okrožne sodnije v Bocenu podane zatožbe zavoljo zavratnega umora soproge pravda o krivdi ali nekrivdi tega moža vsakdanje vprašanje postalo, ki je vsakemu živo radovednost vzbujalo. Izrek porotnikov končal je

pravdo z vstrašljivo večino z obsodbo zatožencevo. Da pa to formalno in provizorično rešenje vprašanja ni bilo sposobno, pravdo meritorično in definitivno končati, to dokazati je namen zagovorništva Tourville-ja na današnjem sodnem dnevu. Naj se glasi še tako čudno, vender hočem kar naprej prav natanjko konstatirati, da se bode zagovorništvo vsake razprave o krivdi ali nekrivdi svojega klijenta varovalo, ker bode po zakonu natanjko opisani krog kasacijskega obravnavanja spoštovalo. Zagovorništvo se mora tedaj za danes dokazu o nekrivdi zatožencevi odpovedati, zaradi tega odpovedati, ker je tukaj prepovedan, in ne, da bi bil morda nemogoč. Nalog kasacijskega dvora ni, o krivdi ali nekrivdi razsojevati. Dolžnost mu je razsoditi, ali se je pravo spoznalo, ali se je pravica godila pred tribunalom v Bocenu v onem obravnavanji, kojega konec je bila obsodba k smrti Henry-ja Tourville. — Na dve premisi se mora razsodba sodišča jednakomerno opirati, da pravo govori in veljavo obdrži; ne samo na jasno dokazano zločinsko krivdo, ampak posebno še na strogo zakonito obravnavo. Eksistenca zločinca sama na sebi ne dovoljuje še njegovega kaznovanja, dokler se ni proti njemu po zakonih postopalo. „Kaznovanje zaradi sodnijam v razsodbo odmerjenih dejanj sme le prejšnjemu kazenskemu postopanju v smislu kazenskega pravnega reda slediti,“ tako se glasi glavno pravilo §. 1. našega zakona; in ker se je to glavno pravilo velikokrat in smrtno ranilo v procesu Tourville, prouzročuje, da sem tožnik pred tem najvišjim sodiščem. Kajti jaz tožim pred najvišjim tribunalom, da se je oni boj za smrt in življenje, kateri je tukaj „boj za pravico“, na tak način vršil, da je storil iz najvestnejšega moža pristranskega sodnika, ker se je nepristranost kar naprej pokopala. Jaz tožim, da je pred sodnijo poleg in z javnim zatožnikom kot preganjalec, kot fanatičen preganjalec mojega klijenta vstal mož, od katerega je bil vsak zakonit poklic k temu poslu toliko oddaljen, kakor je čisti pravni ideji oddaljen osobni interes; da je ta nepoklicani tožbeni herold svoj posel, katerega zasesti se mu ni zabranilo, zlorabil v to, da je vsilil v obravnavo celo tropo nedovoljenih dokazov, katere s svojim praporom braniti si je dovolil javni zastopnik javnega ministerstva. Jaz tožim, da se je po tem skrivnem potu moj klijent spoznal umora krivim, katerega sumničenje je kompetentni sodnik že davno od njega odstranil. Jaz tožim, ker so se z namenom, da se zatoženi ob

dobro ime spravi in razsodba tožnikov temno skali, razprave v proces vpletle, katere zakon proti ničnosti prepoveduje, in to radi tega, ker zakon zvedbo resnice, te same in po poštenem in pravnem potu predpisuje in ker hoče od nje vse oddaljeno imeti, kar more to preiskavanje motiti. — Jaz tožim, ker se je protipravno obravnavanje skrčilo: da se zaslišanja prič samolastno niso dovolila, katere naj bi važne, po govorici jako popačene okoliščine tako izpovedale, kakor so v resnici bile, in katere naj bi brezrazmerja odstranile, katera so se v nesrečo zatožencevo vsilila v proces, in katerih so se držali z milovanja vredno energijo. In glasno tožim, tožim zaradi težko žaljenega prava, ker se je za steber kazenskega zahtevanja, za kompas omahljivega, negotovega suma krivde, za najvišje geslo vse nadvladajočemu vprašanju, je li res po morilcu prelita kri zahtevala osveto in ali nista morda le nesreča ali pa samoumor zabranjevala vsako sodnikovo postopanje, mesto nedotakljivega, vsled večne resnice znanstva nespremenljivega, samega v sebi složnega, pred vso dvombo zabranjenega mnenja v svojem prepričanju zvestih, v znanstvu postaranih, po nikaki stvari zmotenih skušencev — skovalo drugo mnenje, katero je, jako oddaljeno od najmanjše preiskave o svoji notranji resnici kakor od neomahljivosti in nespremenljivosti tisti dan, ko bi bilo moralo svojo popolno veljavo si pridobiti, zatajilo svoj izvir in s tem tudi samega sebe; katero je vsled neopravičene želje, da bi mej tem napredovalo do doktrin zatožbe, moglo pričevati le rakovo pot do popolne nezanesljivosti, katero je, hoteče neko brez miru nadaljevano preiskavanje svojih mojstrov razodeti, razkrilo le revščino vsake popolne, prave zrelosti; in katero je moralo, slednjič razodevaje neko vzbujeno osobno častilakomnost svojih prouzočiteljev kot zadnji uzrok svoje strmenje vzbujajoče odločnosti zgubiti vsako zaupanje in prestrojiti svojo kontrolo po družih v procesu še popolnoma intaktnih izvedencih v neobhodno potrebo. In nezadovoljni s to veliko, samo ob sebi ves organizem dokaza s pogubnim strupom napajajočo napako, prisilili so, kar je jako britko, mojega klijenta do tega, da mora tožiti, in to zaradi žaljene njegove najsvetejše in najvažnejše pravice, zavoljo zabranitve onega atributa, ki se prišteva med najvažnejša zavetja zatoženceva, kateremu zakon dovoljuje, neposredno pred in s svojimi sodniki ob jednem, v vsaki dobi glavne obravnave si ogledavati, poslušati, razpravljati, razumevati,

razjasnjevati in protidokazovati, kar se dokaznih sredstev, momentov krivde navesti, na dan spraviti ali konstatirati hoče. Kot najvažnejša, morda celo najodločilnejša doba vsega dokaznega obravnavanja, da, skoraj kot verhunec vsega dokaznega stroja so se po porotnikih samih zaznamovali: sodnijski ogled na mestu čina, duševno zmerjenje terena, obhod in zmerjenje distanc pota, neposredna odločba in kontrola najvažnejših trditev zatožbe in zagovorništva; s to veliko, odločilno važnostjo tacega dejanja motiviralo se je dopuščanje ogleda, mnogo ur oddaljeno od sodišča, na sinji visočini hriba, sredi snežene krasote, započetje morda še nikoli poskušene procedure, ki se tudi mogoče da nikoli ponovila ne bode; in onemu, kojega smrt ali življenje sta bila v ozki zvezi s tekom in izidom tega v proces spadajočega čina, kojega po zakonu potrjena pravica dopuščevala, da bi se le od najvažnejšega dela obravnave odstranjeval, kateri je hotel na mestu dokazati resničnosti svojih najvažnejših, po zatožbi zasramovanih, v kraljestvo zločinske fantazije pregnanih trditev, in kojega osoba kot individualiteta se v tej po njem zaželjeni, po zakonu dovoljeni, da zapovedani djavnosti ni po mogla nikom drugem nadomestiti: onemu se je navzočnost pri tem aktu zabranila, in to, kakor so rekli, zaradi njegovega neprilicnega transporta; njegova sveta pravica se je po kratkem premisleku darovala v čast malenkostne oportunitete! Toda, za red prava jako žalostno bogastvo zatožnih razlogov, vsled katerih se zagovorništvo za poklicano smatra, iskati varstva pri kasacijskem dvoru, še vedno ni pri konci! Neposredno v zvezi z ničnostmi prepolnim obravnavanjem, v katerem mora iskati svoj izvir, kaže se nam tudi slovesen akt razsodbe, katerega so porotniki izvršili, kot veliko razžaljenje ko solnce jasnega, neizprosljivega prava, kot razžaljenje, s katerim naj bi se zagotovila poguba zatoženceva. Z bistroumostjo, katere bi se moralo najglobokejše, najresnejše in v nasledkih najbogatejše človeško preiskovanje klanjati, ko bi bila v resnici pravo zadela, mislil je zatožni spis, da je pred očmi od prvega pripravljajočega čina hudodelskega napada notri do grozne izvršitve, do zadnjega momenta — kakor so pravili — nameravanega pokončanja vsakega sledu (pred očmi groze prestrašenih sodnikov razkril) in vsako tudi najmanjšo posebnost svoje pripovedi potrdil, kakor misli z dokazi, kakoršnih si boljših misliti ni mogoče. Ko je bilo pa treba iz te zatožnikove djavnosti sklepati zadnjo kon-

sekvenco s tem, da se vsaj najširji obrisi tega v najmanjših in najnevažnejših črtah izrisanega, ali tudi sestavljenega zločinskega dejanja vlijejo v podobo vprašanja, na katero odgovarjaje porotniki tu na zemlji mesto Vsegamogočnega sodijo; in ko je bilo treba v zvestobi do zakona toženemu pripraviti ono zadnje zavetje, katero ga pred tem varuje, da se dejanja krivega ne spozna, o katerem bi se porotniki pred svojo lastno vestjo ne mogli popolnoma in zadostno opravičiti, kakor hitro morajo resnično in istinito kakovost dejanja in način njegove izvršitve mesto kakega pojma o zločinstvu sami pri sebi proti vsakemu dvomu zagotoviti: je tu vse trudapolno preiskovanje, s katerim se je hotlo vstvariti prepričanje o krivdi zatoženega, postalo nepotrebna teža, ki se z lahkim srcem proč vrže, ker je bilo sedaj prav za prav le še na vprašanje treba odgovoriti, ali ni mož, ki je svojo taščo tako nesramno umoril in po prijaznih mu sodnikih si takrat odvrnil kaznjivost postal tudi prouzročitelj v temo skrite smrti svoje soproge, akoravno izvršitve pri tem umoru konstatirati ni treba! In tako si ničnosti pritožba, koje usoda je v tesni zvezi z življenjem jednega človeka, šteje v dolžnost dokazati, da se je proti možu, katerega je njegova druga domovina tujemu sodišču izročila, v opravičenem zaupanji, da bo tam svojo pravico po pravnem potu dosegel, vkljub poroštev, katera bi mu jih zakon dovoliti moral, postopalo po potu procedure, kateri manjka najmanjše garancije nepristranega razsojevanja; da so nasproti temu kaj dobro vedeli (jaz menim njegovo prejšnje življenje in vest o njegovem imenu) v njegovo škodo zakon do zadnje pičice porabiti, mej tem ko bi ga bil angleški zakon pred vsakim atomom očitovanja z argovimi očmi varoval; in da so nezadovoljni z vsem tem tudi vsem tem škodam pridružili še ono veliko kvar, katero popolnoma splošno vprašanje o krivdi ali nekrivdi v sebi obseza, kvar, katero so si iz angleškega prava izposodili, in to zaradi tega, da bi se v nerazumljivem nečisljanji domačih norm pozitiven zakon in ž njim pravica zatoženega jako prikrajšala. Opiraje se na dogodjaje konstatirane po spisih hočem sedaj posamezno o vsakem momentu pritožbe govoriti z iskreno željo, da bi bil vspeh primeren prepričanju zagovorništva v svoji zvestobi do zakonov! I. Prvi razlog ničnosti, o katerem hočem sedaj govoriti, leži v smislu št. 5, §. 344 kaz. pr. r. v trdenji, da so se z dopuščanjem privatnega udeleženca v tem slučaju ranila in odstranje-

vala načela obravnave, katera eksistirajo v varstvo zagovorništva. Jaz bodem na konci dotičnih izpeljav preiskaval, ali morda dopuščenje privatnega udeleženca nikakor ni moglo slabo uplivati na stališče zatoženega, ker bi se namreč v tem slučaju vkljub očitno žaljenega zakona ničevost obravnave na korist zatoženega ne mogla trditi. Toda naravno je, da se bode moralo vprašanje o praktični važnosti vseh nahajajočih se razlogov ničnosti vselej še le po posamezni razpravi vseh onih istinitostij rešiti, vsled katerih so te ničevosti nastale. Naj mi bode dovoljeno najprvo le še opomniti, kake važnosti da je dopuščenje privatnega udeleženca sploh v sedaj veljavnem kazenskem procesu v kvar zatoženčevu. Po zatožnem principu, kateri je došel do toliko časa napadane samovlasti v našem kazenskem procesu, ne more izvršeno kaznjivo dejanje samo še sodnikovo postopanje proti zločincu prouzročiti. Druga, nič manj važna premisa uradnemu postopanju sodnikovemu je ta, da je tu opravičen zatožnik. Ne učinjenemu hudodelstvu, ampak le zahtevi opravičenega zatožnika more slediti kaznovanje zločincevo. Tedaj učinjeno hudodelstvo samo še ne primora zločinca do tega, da se zagovarja, temveč še le zatožba opravičenega človeka. Kjer ni napada, tam tudi bramba ni potrebna; kjer število zatožnikov raste, tam je zagovarjanje težavnejše, tam je stališče toženega na slabšem. Jaz menim, da to jedno uvaževanje zadostno razjasnuje pomembo, važnost postopanja privatnega udeleženca in ničevost postopanja neopravičenega privatnega udeleženca. Sedaj se pa vprašujem, kaj je bilo privatnemu udeležencu v predležčem slučaju storiti? Kak zakonit poklic je imel, in kak zakonit poklic mu je manjkal? In tu se moram zopet najprvo vprašati, kedaj se sme sploh privaten udeleženec pred sodnijo pokazati, udeleženec, ki si tega imena ne prisvojeva po krivičnem, temveč mu to ime po vsej pravici gre? Zakon govori o tem vprašanji jako jasno. §. 47 kaz. pr. r. definira precizno, kolikor je to le mogoče, prvi uzrok opravičenja postopanju privatnega udeleženca in nič manj njegov izključljiv namen. „Kot privaten udeleženec sme se le v svojem pravu žaljeni pridružiti kazenskemu postopanju,“ tako se glasi prva določba §. 47. kaz. pr. r.; in zadnja določba deklarira zakoniti izključljivi namen takega postopanja: da se koncem obravnavanja spregovori beseda, in sicer v to, da se one zahteve odškodovanja določijo, o katerih hoče privatni udeleženec, da se v obravnavanji

ob jednom razsodi. V dosego tega namena je se ve da v teku obravnavanja privatnemu udeležencu dovoljeno, da povsod tam sodeluje, kjer je treba škodovanje ali škodo dokazati, ker je vender ta škoda prvi pogoj odškodovalni zahtevi, katera je ravno namen privatnega udeleženca, da se udeležuje kazenskega postopanja. Brez žaljenega prava ni — privatnega udeleženca.

(Dalje prihodnjič.)

Pravice, dolžni del terjati, je treba v treh letih se poslužiti. Ko ta čas preide, je zastarana.
(§. 1487 drž. zak.)

Milena, udovica Bogdana Peruška, umrla je pred sedmimi leti razredivši svojim premoženjem z oporoko 4. avgusta 1837, št. 5337. V tej oporoki imenovala je svoja dva sina Bogdana in Stanka svojima naslednikoma ter je odločila, da ima njena ostalina, ako bi oba imenovana njena sina umrla brez otrok, pripasti družim otrokom njenega otca, namreč Fumi Šegotovki in Oljki Peruškovej. V zapuščino imenovane oporočiteljice spadala je oranica Pirinka, ležeča v poreznej občini krniškej.

Ker sta oba postavljena naslednika Bogdan in Stanko Peruško umrla brez otrok, in ker ni hotel Bogoljub Peruško, imetnik omenjene oranice odstopiti z lepa ostavščine Milene Peruškove njenima namestnima naslednicama Fumi Šegotovki in Oljki Peruškovej, prosile ste te dve s tožbo pr. 26. oktobra 1880, št. 5975, da se z razsodbo za prav spozna:

a) Na podlagi oporoke Milene, udovice Bogdana Peruška, pr. 4. avgusta 1837, št. 5337 in vsled smrti njiju sinov naslednikov Bogdana in Stanka Peruško, ki nista ostavila otrok, pripada tožiteljicema pokojne Milene Peruškove vsa zapuščina, obstoječa v oranici Pirinka imenovanej in ležečej v katastralnej občini krniškej;

b) toženec, kakor držec ostaline pod a) navedene, je dolžan odstopiti isto ostalino tožiteljicama v 14 dneh pod eksekucijo;

c) toženec je tudi dolžan povrniti tožiteljicema v 14. dneh pod izvršbo vse plodove uprašavne zapuščine počemši od dne, ko je sonaslednik Stanko Peruško umrl.

Z razsodbo od 26. januarja 1882, št. 592 uslišal je c. kr. kotarski sod vodnjanski to tožbo utesnivši deloma tretji zahtevek in sicer takó, da pripadajo tožiteljicema plodovi uprašavne njive, katere ima ustanoviti sodnje poverenstvo, od dne, ko je bila tožencu dostavljena tožba, ter je to svojo razsodbo opiral na te le

razloge:

Obedve stranki ste v tem složni, da je pokojna Milena Peruškova roj. Šegota v ustmenej svojej oporoki, nahajajočej se v sodnjem zapisniku pr. 4. avgusta 1873, št. 5337, namestila svojima naslednikoma Bogdanu in Stanku Perušku, ako bi namreč ona dva umrla brez otrok, druge otroke rajncega svojega otca Boža, ki so baš denašnji dve tožiteljici. Ta slučaj se je uresničil, kajti oba postavljena naslednika umrla sta brez nizhodnikov (discedentov), in sicer Bogdan Peruško dne 25. septembra 1877, Stanko Peruško pa 25. februarja 1879. Ni dvombe torej, da pripada dandenes ostalina Milene Peruškove denašnjima tožiteljicema in to tem više, ker ste izpolnivši dolžnosti, predpisane v §§. 818, 819 obč. drž., pridobile prisojilo zapuščine (§. 797 obč. drž. zak.), kakor se razvidi iz neizpodbijanega prisodnega odloka od 14. oktobra 1880, št. 5113 zadobivšega pravno moč.

Res je sicer, da bi bila morala Milena Peruškova zapustiti svojima sinovoma Bogdanu in Stanku Perušku nujni del (§. 762 drž. zak.), ter da je vsak pogoj ali breme, s čemer bi se dolžni del oblagal, brez veljave (§. 774 obč. drž. zak.), ali izvestno je tudi, da mora nujni naslednik pripadajoči mu dolžni del v treh letih zahtevati, ako neče, da ga zadenejo posledice §. 1487 obč. drž. zak. Ker nista torej Bogdan in Stanko Peruško, nujna naslednika pokojne njiju matere Milene Peruškove, pravice nujni del tirjati poslužila se v dobi zakonom odločenej in ker sta nastopila zapuščino rajnce svoje matere na podlagi njene ustmene oporoke ter zahvalila vse naredbe iste oporoke, — nista mogla nujnega dela po rajncej svojej materi ni pridobiti, in na druge ne prenesti.

Opirajoč se toženec na to, da mu pripada kakor testamentarnemu dediču pokojnega sonaslednika Stanka Peruška vsaj polovica uprašavne ostaline, namreč ona, katera je njemu in njegovemu bratu Bogdanu za legitimo (dolžni del) po rajncej njiju materi Mileni Peruškovej pripasti morala, neče z lepa odstopiti tožitelji-

cema te zapuščine. Ta upor je pa brez pravne podlage, in to tem više, ker po §. 784 drž. zak. in dvornem dekretu od 31. januarja 1844, št. 781 nima nujni naslednik nikakeršnih pravic do pojedinih gibljivih in negibljivih stvari k zapuščini spadajočih, in ker ima samo pravico do vrednosti pristojnega mu dedinskega dela, ki se ima določiti po sodnej cenitvi.

Z vso pravico brani se pa toženec odstopiti tožiteljicama plodove, katere je stekel na oranici Pirinki po smrti sonaslednika Stanka Peruška. Toženec si je namreč prisvojil omenjeno zemljišče na podlagi ustmene oporoke Stanka Peruška, kateri ga je svojim naslednikom imenoval. Smatrati se ga mora torej poštenim posestnikom. Poštenemu posestniku gredó pa po §. 330 obč. drž. zak. vsi plodovi zemljišča do dne, katerega mu je bila tožba dostavljena, kajti stoprv s tem dnevom mora se ga imeti nepoštenim posestnikom (§§. 338. 1334 obč. drž. zak.), ki je po §. 335 ibidem dolžan vrnoti upravičenemu vse koristi, katere je imel uživajoč tuje blago.

Bilo je tedaj treba s to utesnitvijo uslišati tožbo ter obsoditi toženca po §. 24 zak. od 16. maja 1874, št. 69 drž. zak. v povračilo pravnih stroškov.

C. kr. višje sodišče tržaško potrdilo je z rabsodbo od junija t. l. št. 1769 rabsodbo prvega sodca iz teh le

dovodov:

Z ozirom na razloge prvega sodca in uvaževaje: Ker nista pokojna Bogdan in Stanko Peruško izpodbijala ustmene poslednje volje rajnce svoje matere Milene Peruškove glede njene namestne naredbe, in ker nista zahtevala nujnega deleža v času, po §. 1487 obč. drž. zak. odločenem, je njiju pravica do nujnega dela zastaranjem ugasla;

uvaževaje, da sta imenovana dva brata pri čistobi *) (zapuščinske obravnavi) 13. maja 1874, št. 5347 priznala izrečno za veljavno oporoko pokojne svoje matere tudi gledé namestne naredbe ter tako isto potrdila in zahvalila;

*) Brežani (Slovenci v sodnjem kotaru koperskem) rabe izraz „čistoba“ mestu besede: „zapuščinska obravnava.“

uvaževaje, da ste tožiteljici, če prav ste utesnoli v repliki svoje tožbe zahtevanje na izročenje polovice zemljišča, Pirinka imenovanega, (kajti drugo polovico istega zemljišča je bil toženec po tožbi tožiteljicema izročil), vender le nositi morale pravdne stroške glede onega deleža ostaline Milene Peruškove, kateri si je toženec lastil, ter da je bilo prisojenje prvega sodca v zakonu utemeljeno;

Videvši ustanovljenje §. 26 zak. od 16. maja 1874, št. 69 drž. zak., na kolikor se tiče obsodbe toženca v obsodbo apelacijskih stroškov, bilo je treba apelacijo odbiti, potrditi razsodbo prvega sodca ter obsoditi toženca v povrnitev apelacijskih stroškov.

T.

Molči — plača.*)

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani je v pravdi M. St—ta v M. tožitelja proti K. T—ju v L. zatožencu pto. 1800 gld. s pr. tako-le razsodila:

Toženi gospod K. T. v L. ni dolžan, da bi tožitelju g. M. St—tu svoto 1800 gld. kot sklenjeno odškodnino za družbine pravice, prepuščene mu od tožitelja pri zidanji vojaških depotov s 6% zamudnimi obresti za tri leta računaje od dné 5. februarja 1879 l. kot dneva uročene tožbe v 14 dneh proti eksekuciji plačal; nasproti pa je tožitelj gospod M. St. dolžan, da povrne ako se hoče izogniti eksekucije, pravdnino odmerjeno na 142 gld. 87 kr. izvzemši procentualno pristojbino za razsodbo, ki se mora posebno še povrniti.

Nagibi razsodbe:

Po dražbinem zapisniku št. 2 ad II. vršila se je dne 23. septembra 1871 dražba za sezidanje dveh c. kr. hranišč za vojaška vozila. Da prevzamo vsa dela, izimši strelovode, bili so navzočni licitanti: tožitelj M. St., toženec K. T., potem L. T., G. Tö. in Fr. P., ki so vložili vsak svojo varščino; in ponudil je najprvi

*) V okraji ljutomerskem se nazivlje tisti, ki je dobil novcev, da pri dražbi molči: „Tebi je molči-imé!“ Po tej analogiji je sestavljena beseda „molči — plača.“

L. T., za tem Fr. P.; G. Tö. je odstopil od dražbe po ponudbi M. St—ta, in K. T. je ostal kot najmanj zahtevajoči dražbini kupec.

Obe stranki se sklicujeta na pričevanje G. Tö—a, Fr. P. in L. T—ja, in sicer tožitelj v dokaz, češ, da bi se moralo, kakor se je bilo dogovorilo med G. Tö—om, Fr. P. in L. T—jem (pričam samimi) tožiteljem in tožencem, delo skupno kupiti in izvršiti, in da je potem, ko se je bil kup potrdil, toženec ostalim družnikom nasvetoval, da hoče sam zidati ter vsakemu družniku plačati odškodnine 1800 gld., kar se je bilo i sprejelo, — in toženec v dokaz, češ, da mora navzočnih biti po dogovoru vseh pet na videz kot solicítanti, a da jim je po prvi ponudbi odstopiti od daljne dražbe, in potem prevzame zidanje ta, ki za dogovorjeni odstop od dražbe ostalim največje odstotke plača za to, ker so molčali.

Omenjene priče so bile zaslišane in iz njihovih izpovedeb se povzame to-le:

Da se je dogovorilo med tožiteljem, tožencem in tremi pričami, da vsak izmed njih licitira, in da sme ponuditi najmanjšo svoto, ki se mu zdi, a da vseh peterov deležnikov združeno zida v dobiček ali izgubo. Da se je skupno licitiralo, zgodilo se je zato, da družba zidanje toliko gotovejše dobi, in da more vojaški erar med njimi voliti. Priči G. Tö. in Fr. P. navajata, da se ne spominata, se je li vršil ta dogovor v dan dražbe, nasproti pa trdi to priča L. T. Po izpovedbah prič bi se imele natanjčeneje določbe družbine pogodbe dogovoriti pozneje, zaradi česar se je sešlo petero družnikov po ratifikaciji v stanovanji K. T.—ja. Tu da je nasvetoval K. T., naj samo jeden izmed njih dovrši zidanje, na kar so predlagali L. T., G. Tö. in K. T. svote, ki bi se imele izplačati ostalim, dokler se slednjič ne ponudi K. T., da plača vsakemu družniku 1800 gld., ako se odpovedo družbinim pravicam, in ta predlog da se je sprejel vsestransko.

Po dvornem dekretu dne 6. junija 1838, št. 277 pr. zakona ne veljajo pogodbe, vsled katerih se kdo zaveže, da ne bode prišel k dražbi, katero napravi kak javen urad, kot licítant, ali da bode delal ponudbe do določene cene ali po določenem merilu, in sklep, posebno kakor pripovedujejo o njem priče, se mora spoznati vsekako nedopuščenim tedaj tudi neveljavnim.

Dokazano je, da so prišli k dražbi tožitelj, toženec, potem L. T., G. Tö. in Fr. P. s tem namenom, da licitira vsak za-se, in da se je bil storil sklep, o katerem pripovedujejo priče, kakor to potrjuje L. T., prav pred začetkom dražbe; ta dogovor pa je nedovoljeno početje, po katerem se je ovrгла svrha minuendne dražbe; kajti vsak pogodnikov bi si bil, kakor to toženec v dokaznem ugovoru po vsem prav razlaga, le sam sebi škodoval, ako bi bil še manj ponudil.

§. 9 dražbinih pogojev obsega določbe za slučaj, da dve ali več oseb kako delo skupno kupijo; bila je tedaj dolžnost tožiteljeva in njegovih tovarišev, da bi bili skleneno pogodbo družbini komisiji naznanili, in §. 17 dražbinih pogojev prepoveduje kupcu, da bi po kontraktu kupljena dela sploh ali tudi deloma podkontrahentom prepuščal, vsled česar se ne more več dvomiti, da se je nameravalo zapeljanje dražbine komisije, da bi se vstvarila navidezna konkurenca, in da bi se dražbina komisija po tem potu privela do ratifikacije K. T—jeve ponudbe.

V ta namen ponudili so v resnici tudi samo po jedenkrat L. T., M. St., Fr. P. in K. T., mej tem, ko je G. Tö. po prvi ponudbi M. St—ta od dražbe odstopil, in še celo red, v katerem so se varščine polagale in v katerem so se ponudbe delale, kaže menda na to, da se je že kar za naprej K. T—ju nalog odmeril, da on kupec ostane.

In ako priče tudi pravijo, da je bilo vsakemu izmed njih in tudi vsakej stranki na prosto voljo dano, tolikokrat in tako malo ponuditi, kolikor je hotela, izključena je vsaka manjša ponudba že zaradi lastnega interesa vsakega izmed njih, ne glede tudi na to, da se mora o izpovedbah prič jako previdno soditi, ker imajo priče isti interes kakor tožitelj sam na tem, da sklep glede izplačanja 1800 gld. veljaven ostane, in ker se zgorajšnja izpovedba prič nikakor ne da spojiti z lastno navedbo v repliki, da je toženi proti dogovoru tako malo ponudil, da so tedaj drugi nehali dalje ponujati. Iz te navedbe tožiteljeve pa sledi, da se je svota kar naprej določila, do katere se smejo ponudbe delati.

Ker je bila po tem takem pogodba neveljavna, ne morejo se tedaj tudi pravice do terjatve sklepati in obljubljeni plača 1800 gld. za odpovedbo tudi neobstoječih pogodbinih pravic more k večjem

utemeljevati darilo, kateremu pa po §. 943. drž. zak. knj. manjka pravice do tožbe.

Dalje ponujani dokaz o tem, da je toženec večkrat tožitelju predlagal pobotanje, nima posebnega pomena, kakor se je to že v podrazsodbi od 5. februarja 1881, št. 216 opomnilo, ker ti predlogi o pobotanju, kateri do sedaj tudi še veljave nimajo, nikakor ne obsegajo priznanja tožbine pravice, in katerim vzrok je morda to, da bi se tako neopravičeno dejanje pred javnostjo skrilo. Pri takih razmerah je odveč, da bi se v daljnem ugovoru razpravljalo, da se družbinska pogodba sama ni sklenila v smislu §. 1175. drž. zak. knj., in da bi se tukaj moglo govoriti le o sami obljubi po §. 936 drž. zak. knj., na katere izpolnitev se v zakonitem obroku ni sililo.

V povrnitev stroškov moral se je propali tožitelj po §. 24. zakona od 16. maja 1864, št. 69 drž. zakonika obsoditi.

(Dalje prihodnjič.)

O odškodovanji rabokupnih pravic pri eksekutivni prodaji posestva, na katerem so intabulirane.

Na zemljišči vlož. št. 6 davkarske občine Loške zavarovane so bile rabokupne pravice Blaža D. iz pogodbe od 19. rožnika 1875 za čas od 1. prosenca 1876 do 31. grudna 1881.

To posestvo bilo je po eksekutivnem potu 14. svečana 1877 prodano in od Blaža D. kupljeno.

Pri oglašnji in likvidiranji dolgov zahteval je Blaž D. za svoje pravice na leto 100 gld., torej za 5 let 500 gld. odškodnine.

Z odlokom od 12. malega travna št. 2903, dekretiralo se je za to odškodovanje 500 gld. ad depositum, in Blažu D. zaukazalo, da mora v 30 dneh zaradi te odškodnine tožbo proti eksekutu Joži M. vložiti.

Blaž D. je sub. pr. 18. rožnika 1877, št. 4730, Jožeta M. tožil in pravi, da je najemščine 100 gld. na leto plačeval, na posestvu je imel gostilno, katera mu je nesla 250 gld., torej ima izgube 150 gld. na leto. On je sicer sam posestvo kupil, a stalo ga je 2030 gld., in če se vzame, da ima obertnik 20 odstotkov

dobička, znese dobiček 406 gld. na leto in po odbiti najemščini 100 gld., bilo bi škode zanj na leto 306 gld. Te škode pa tožnik ne terja, ampak zadovoljen je, če se mu za vsako leto 100 gld., torej vsega vkup za 4 leta in $10\frac{1}{2}$ mesecev 487 gld. 50 kr. povrne.

Prva sodnija je z razsodbo od 31. grudna 1877, št. 8033, tožniku pripoznala vso toženo svoto proti temu, da s cenilno pri-sego dokaže, da je s prodajo na leto za 100 gld. dobička izgubil, in utemeljila to razsodbo tako, da ima tožnik po §. 1121 o. d. z. pravico terjati odškodovanja in ker se velikost te odškodnine na drugačen način ne more dokazati, mora se to storiti s cenilno prisego.

Na apelacijo toženega je c. kr. nadsodnija v Gradci z razsodbo od 11. malega travna 1878, št. 2379, tožbeno zahtevo odbila in tožnika obsodila v stroške iz sledečih

nagibov:

Tožnik zahteva likvidiranje škode, katera se mu je s tem storila, da se je hiša Jožefa M. vlož. št. 6 davk. občine Loške, v katerej je na podlagi uknjižene rabokupne pogodbe od 19. rožnika 1875 l. gostilno imel, 14. svečana 1877 eksekutivno prodala.

Tožbena zahteva bila bi le tedaj opravičena, če bi tožnik po prodaji daljno oskrbljevanje gostilne in na leto 150 gld. dobička izgubil.

To se pa v tem primerljeji ni zgodilo, kajti on sam je hišo kupil in more tedaj gostilno, kakor do sedaj, imeti tudi za naprej in si lahko kot lastnik hiše ravno tak dobiček pridobiva, kakor prej kot rabokupnik.

Gledé na te razmere se ne more reči, da je tožnik po prodaji kaj izgubil in torej tudi odškodovanja terjati ne more; ta reč, da tožnik ni nikakega dobička izgubil, se s tem nič ne pre-drugači, da on ne oskrbljuje gostilne več kot rabokupnik, ampak kot lastnik hiše.

Tudi se mora daljno vprašanje zanikati, da bi tožnik s tem, da je moral plačati 2030 gld. kupnine, dobil pravico od eksekuta glede na gori navedeno rabokupno pogodbo terjati odškodovanja.

Tožnik dobil je za kupnino hišno posestvo v last in če bi bil hišo kupil tudi le zaradi one rabokupne pogodbe — kar pa še sam ne trdi — storil je to iz proste volje in se v tem slučaju o posilnem stanju tožnikovem in o terjatvi odškodnine tem manj govoriti more, ker tožnik ne trdi in tudi dokazano ni, da bi z nakupom hiše prišel v kakšno škodo.

Če se torej pomisli, da istinita škoda tožnikova ni dokazana, in da se terjatev odškodovanja prav za prav le na slučaj opira, ko bi tožnik hiše kupil ne bil, kar se pa ni zgodilo, neopravičena je tožba in se mora odbiti.

Na revizijo tožnikovo pripoznala je najviša sodnija z rzsodbo od 30. grudna 1878, št. 13416 tožnikovo terjatev sicer ne likvidno v znesku 487 gld. 50 kr. ampak z 200 gld., če tožnik s cenilno prisego dokaže, da je s prodajo posestva vlož. št. 6 davkarske občine Loške, katero je v najemu imel, najmanj 200 gld. škode imel, in je to rzsodbo takole utemeljila :

Toženi sam obstane, da je tožnik z rabokupno pogodbo od 19. rožnika 1875 posestvo vlož. št. 6 davk. občine Loške za gostilno na 6 let, to je od 1. prosenca 1876 do zadnjega dne grudna 1881 proti letni najemščini 100 gld. v najem vzel in se za rabokupne pravice že 7. malega srpana zavaroval na posestvo. Toženi dalje obstane, da je ono posestvo bila last Jožeta M. in je bilo zaradi dolga Rozalije M. 14. svečana 1877 prodano.

Ker Jože M. rabokupnega uživanja onega posestva od prodaje naprej ne more dovoliti, mora tožniku zaradi protipogodbenege prenehanja rabokupnih pravic po §§. 1120, 1121, 1295 in 1323 o. d. z. dober stati in mu dovoliti, da sme škodo, katero je imel s tem prikrajšanjem pravic, iz posestva oziroma iz skupila terjati.

Tako odškodovanje tudi tožnik terja in hoče po cenilni prisegi ali pa po izvedencih dokazati, da je 487 gld. 50 kr. dobička na izgubi.

Tožniku se sicer ni dopustilo, da bi dokazal velikost izgube po izvedencih, a toliko je istina, kar tudi toženi obstane, da se je posestvo 4 leta in 10 $\frac{1}{2}$ mesecev preje za dolg Rozalije M. prodalo, predno bi se imele končati tožnikove rabokupne pravice, da se mu je torej uživanje posestva pred preteklim časom odvzelo in

mu porabljenje za ves čas rabokupa že storjenih potroškov večinoma uničilo in da ima v smislu §§. 214 in 217 s. r. za to izgubo pravico odškodovanja terjati in velikost škode s cenilno prisego dokazati.

Ker tožnik velikost škode natančno ni dokazal, moral se je njegov zahtev glede na ceno zemljišča, na najemščino in druge razmere znižati in mu 200 gld. spoznati, če cenilno prisego položi.

Nadsodnija se sklicuje na to, da je tožnik sam posestvo kupil in more gostilno zaradi tega tudi naprej imeti, a na to se pri odškodovanjskem vprašanju ne more ozir jemati, ker ima tožnik že na temelji rabokupne pogodbe pravico terjati uživanje rabokupa in se je s prodajo le prisilil nadaljevanje gostilne z novo pravico si pridobiti in omogočiti s kupnino 2030 gld. G—n.

O poskusu pri telesni poškodbi.

(Konec.)

Proti tej rabsodbi pritožil se je obsojenec, ter uložil proti nji ugovor in ob jednem ničnosti pritožbo, ter ju utemeljil, kakor sledi:

a) Poročalo se mi je sicer o obravnavi, ki se je proti meni dné 28. julija 1881 zaradi teške telesne poškodbe vršila, toda izgubil sem dotični dekret. Spominal sem se samo, da bode obravnava koncem julija, in menil sem za gotovo, da bode dné 29. julija t. l. Prišel sem tudi ta dan v poslopje deželne sodnije, kjer se mi je pa reklo, da je bila glavna obravnava v moji zadevi že prejšnji dan, in da se je končala z mojim obsojenjem. Pri tej obravnavi nameraval sem v svoje opravičenje dokazati, da sem bil popolnoma pijan, in sicer po naslednjih nesumnih pričah:

J. F., A. T., M. M., K. T., A. P., M. P., Fr. M. in Fr. L., kateri vsi stanujejo v isti hiši, kakor jaz. Te priče bi bile tudi dokazale, da sta nasprotnika A. M. in Fr. J. z menoj grdo ravnala, predno sem proti njima nastopil; in ravno tako bi bile dokazale javno sovraštvo, katero sta ta dva meni nasproti vedno kazala, kar bi bilo prouzročilo, da bi bil mogel iz dobrega uzroka proti njihovi prisegi ugovarjati, ter da bi se njihovim izpovedbam ne

bila prištevala ona važnost, kakoršna se je v istini. Prosim tedaj, da se mojemu ugovoru privoli.

b) Na podlagi §. 281, št. 5 in 10 kaz. pr. r. ulagam tudi ničnosti pritožbo, ker je izrek sodišča v odločilnih istinitostih sam s seboj v nasprotji, in ker se je čin, na kojega se opira razsodba, vsled napačnega razlaganja zakona podvrigel kazenskemu zakonu, kateri se na njega nikakor ne more uporabljati. V nagibih razsodbe se namreč glasi: „da nikakor ni dokazano, da bi bil jaz omenjeni čin izvršil s posebnim dolus-om, ki je nameraval teške v §. 152 kaz. zak. naštetje nasledke.“

Vkljub temu pa velja sodišču nasledek hudodelstva po §. 152 kaz. zak. kot nameravan. To je nasprotje.

Bistvo hudodelstva po §. 152 kaz. zak. leži v tem, da nastopijo ondi zaznamovani nasledki. Poskus tega hudodelstva tedaj ni mogoč in se ne more misliti. Le pri hudodelstvu po §. 155 lit. a kaz. zak. bi se moglo o njem govoriti.

To mnenje pa sodišče prve instance v svojih razsodnih nagibih samo popolnoma izključuje. Ne samo teorija, ampak tudi praksa visokega c. kr. kasacijskega dvora izrekla se je mnogokrat, da se poskus hudodelstva po §. 152 kaz. zak. še misliti ne more.

Ker se je na čin, kojega se obdolžujem, ta kazenski zakon uporabil, kateri se nanj nikakor uporabljati ne more, dokazan je drug razlog ničnosti. Prosim tedaj, da se moji ničnostni pritožbi pritrdi. — —

Državno pravdništvo pa je vložilo na to ničnosti pritožbo in oddalo sledeči odgovor:

Ničnosti pritožba opira se na §. 281, št. 5 in 10 kaz. pr. r., ker je v zgorajšnji razsodbi izrek sodišča sam s seboj v odločilnih istinitostih v nasprotji, in ker se je čin, na kojega se razsodba opira, vsled napačnega razlaganja zakona podvrigel kazenskemu zakonu, ki se nanj nikakor ne more uporabljati.

Kar se tiče razloga ničnosti po §. 281, št. 5. kaz. pr. r. o veljalo je sodišču v nagibih razsodbe kot dokazano, da v činu J. K.—a objektivno leži poskušano hudodelstvo teške telesne poškodbe, in da je izvršitev hudodelstva le vsled zunanjega ovira izostala, vsled tega namreč, ker se je M. J. po K.—u preteči mu teški poškodbi s tem odtegnil, da se je v trenutku, ko ga je K. v trebuh suniti hotel, nazaj sklonil.

Sodišču je tedaj veljalo kot dokazano, da je M. J.—u po J. K.—u pretila težka poškodba, da je bil od J. K.—a nameravan vspeh težka telesna poškodba, kakor je v §. 152 kaz. zak. zaznamovana, in sodišču je tudi kot dokazano veljalo, da ima tu opraviti s težko telesno poškodbo po §. 8. in §. 152 kaz. zak.

Iz tega pa jasno sledi, da je po mnenji sodišča J. K. nameraval M. J.—a težko poškodovati, ali z drugimi besedami: v §. 152 kaz. zak. navedeni teški vspeh prouzročiti, ker le na ta način mogla bi se razsodba, ki koga za krivega spoznava, utemeljiti po §. 8 in §. 152 kaz. zak., ako ne bi bile druge zakonite določbe v §. 155 lit. a kaz. zak.

Sodišče pa svojo razsodbo utemeljeva na to, da se po predlogu državnega pravdnštva obsodba po §. 155 lit. a kaz. zak. ni mogla izreči, ker nikakor ni dokazano, da bi bil zatoženec vprašavni čin izvršil s posebnim dolus-om, ki je nameraval na teške v §. 152 kaz. zak. naštete posledke.

S tem se je pa ravno to, kar je sodišču malo poprej kot dokazano veljalo, zopet zanikalo; v nagibih razsodbe je tedaj javno nasprotje, katero zadeva odločilne istinitosti, in jasen je tedaj ničnosti razlog po §. 281, št. 5 kaz. pr. r.

Kar se pa tiče razloga ničnosti po §. 281, št. 10 kaz. pr. r., mora se po jasni besedi zakona oni, kateri proti drugemu ravna ne sicer iz namena, da bi ga usmrtil, pa vendar iz priznanega ali pa iz onega namena, ki se po določbah §. 1. kazenskega zakona iz njegovega čina lahko sklepa, da bi prouzročil kak izmed v §. 152 kaz. zak. naštetih vspehov, tudi tedaj, ako v istini nikaka poškodba ni nastala, spoznati krivega poskušenege hudodelstva teške telesne poškodbe po §. 155 lit. a kaz. zak. kjer se pa mora kaznen odmeriti po §. 155 kaz. zak., in ne po §. 154 kaz. zak.

Ker je sodišču pri utemeljevanji obsodbe J. K.—a kot dokazano veljalo, da je od njega M. J.—u težka poškodba pretila, da je tedaj J. K. nameraval J.—a težko poškodovati, tedaj se ni smel obsoditi po §. 152 kaz. zak., temveč po §. 155 lit. a kaz. zak. Sodišče je po tem takem čin, na kojega se opira razsodba, vsled napačnega razlaganja zakona podvrгла kazenskemu zakonu, kateri se nanj nikakor ne more uporabljati, vsled česar je dokazan razlog ničnosti po §. 281, št. 10 kaz. pr. r. — — —

Kasacijski dvor je na podlagi teh dveh spisov izrekel naslednjo razsodbo:

Ničnosti pritožba c. kr. državnega pravdnštva se zavrže, pač pa se pritrди ničnostni pritožbi zatoženčevi; dotična razsodba c. kr. deželne sodnije v L. od 28. julija 1881, št. 7410 se izvzemši še veljavne določbe, da mora toženec sodnijske stroške plačati, v vseh obzirih razruši, J. K. se zatožbe zaradi poskušnega hudo delstva teške telesne poškodbe po §§. 8 in 152 kaz. zak. — učinjenega s tem, da je dne 16. junija 1881 v L. z namenom, da bi prouzročil kak v §. 152 kaz. zak. naveden težak vspeh, s črevljarskim nožem proti trebuhu M. J.—a sunil, ter ga, ker je ta odskočil, le na hlače zadel, v smislu §. 259, št. 3 kaz. pr. r. — oprosti; zatoženec se tega izvršenega dejanja, brez zgoraj zaznamovanega namena, le prestopka proti telesni varnosti po §. 341 kaz. zak. za krivega spozna ter se radi tega po tem paragrafu z uporabo §. 260 lit. b, drž. kaz. zak. obsodi v zapor trajajoč tri tedne postren z jednim postom vsak teden.

Nagibi.

Pritožba ničnosti c. kr. državnega pravdnštva je brez razloga, kolikor se opira na št. 5. §. 281, kaz. pr. r., ker v razsodbi nahajajoče se premise, katere so sodišču kot dokazane veljale, namreč da se tu ne more od strani zatoženca govoriti o namenu, da bi prouzročil poškodovanje te stopnje, nikakor ne obsegajo ostrega nasprotja, pač pa morejo prav logično druga poleg druge stati, ker iz tega, naj je bil tudi objektivno jeden ali drugi izmed v §. 152 kaz. zak. naštetih vspehov pričakovati, nikakor še ne sledi, da je zatoženec ravno ta vspeh nameraval.

Kakor se razvidi iz daljnega razloga ničnosti (§. 281, št. 10 kaz. pr. r.), umakne se pritožba c. kr. državnega pravdnštva po prvem sodniku določenemu obstanku djanja in supponira po prvem sodniku natanjko zanikani namen, kar je glede na določbe §§. 258 in 288 kaz. pr. r. zakonito nedovoljeno.

Ničnosti pritožba morala se je kot v vsakem obziru netemeljena zavreči.

Tudi ničnosti pritožba toženčeva je brez razloga, v kolikor hoče zaradi protislovja v dotični razsodbi razlog ničnosti št. 5 §. 281

kaz. pr. r. pripraviti do veljave, ker je protislovje, katere baš v njej tiči, da se je namreč zatoženec poskušane teške telesne poškodbe za krivega spoznal, akoravno na prouzročitev teškega nasledka nameravani namen manjka, pravnega in ne istinitega značaja, in spada tedaj pod št. 10 §. 281 kaz. pr. r. Ta zadnji, po zatožencu tudi navedeni razlog ničnosti je pač očividni; kajti glede na §§. 1 in 8 kaz. pr. r. ne more se dvomiti, da more poskus v §. 152 kaz. zak. zaznamovanega zločinstva le tam veljati, kjer se je prouzročitev teškega nasledka naravnost sklenila, kjer se je tedaj v sankcijo §. 152 kaz. zak. spadajoče zlo nameravalo in je izostalo le vsled zapreke, neodvisne od činitelja.

Ker se tedaj po istinitostih, katere so prvemu sodniku kot dognane veljale, ta namen izključuje, tedaj se opira obsodba zatoženca na napačno uporabo zakona, ter se je moralo radi tega na §. 281, št. 10 kaz. pr. r. opirajoči se pritožbi ničnosti pritrlditi; razzodba, proti kateri se je uložila ničnosti pritožba, morala se je razrušiti in J. K. moral se je oprostiti zatožbe zaradi poskušane hudodelstva teške telesne poškodbe po §. 259, št. 3, kaz. pr. r.

Ker je pa čin zatožencev po istinitostih, ki so prvemu sodniku veljale kot dognane, sposoben, da prouzroči nevarnost za življenje, zdravje ali telesno varnost pri človeku; in ker je moral J. K. to že iz naravnih, vsakemu lahko razvidnih nasledkov svojega ravnanja izprevideti; ker pa iz tega istinito tudi še tako lahko ranjenje ni sledilo, tedaj se je oni, ker tudi poskus prestopka proti telesni varnosti po §§. 8 in 411 kaz. zak. ne more veljati, ker se nameravana prouzročitev telesne poškodbe z vidnimi znaki in nasledki po prvem sodniku ni konstatirala, za krivega spoznal prestopka proti telesni varnosti po §. 431 kaz. zak.

Pri odmerjenji kazni veljalo je kot obteževajoče: višja nevarnost zatoženčevega ravnanja, kot olajševajoče pa: njegovo redno prejšnje življenje in razburjenost prouzročena po vžiti pijači, — in se je tedaj z ozirom na nedolžno njegovo družino spoznalo na v razzodbi navedeno kazen.

K §§. 685 in 801. obč. kaz. zak.

C. kr. m. d. okrajna sodnija v L. je v zadevi U. Z., omožene N., proti J. P.—u zavoljo 273 gld. 24 kr. s pr. tako-le razsodila.

Zahtevanju: Toženi J. P., posestnik iz P., je dolžan na podlagi sodnijskega prisojilnega pisma od 22. marca 1880, št. 1530 kot iz pismene oporoke od 1. marca 1866 brezpogojno priglašeni dedič dne 2. marca 1866 v Št. J—u umrle M. H., da tožiteljci U. Z. omoženi N. v Š. njej pripadajočo dedščino v znesku 273 gld. 24 kr. s 6% zamudnimi obresti od te svote, štetimi od dneva izročene mu tožbe, in prouzročene tožne in sodnijske stroške iz izterjanih aktivnih zapuščinskih terjatev v 8 dneh proti eksekuciji plača, — se ne pritrdi, in tožiteljica se obsodi, da mora toženemu na 30 gld. 17 kr. odmerjene stroške v 14 dneh proti eksekuciji plačati.

Razlogi:

Prisojilno pismo od 22. marca 1880, št. 1530 obsega mej drugim tudi to, da mora toženi tožiteljci iz zapuščinskih terjatev po umrli M. H., ki se bodo izterjale, svoto 273 gld. 24 kr. izplačati, in tožiteljica zahteva, da naj ji toženec iz „izterjanih“ zapuščinskih terjatev plača znesek 273 gld. 24 kr.

Toženec pa je ugovarjal, da je zapuščinske terjatve po M. H. izterjeval, in tožiteljica ni poskušala dokazati, toliko manj tedaj dokazala, da so se terjatve izterjale, ali da bi se toženec v tem obziru kakega neopravičenega odlašanja obdolževati mogel. Vsaj za sedaj se tožnemu zahtevanju ni moglo privoliti in se je tožiteljica kot propala morala obsoditi v smislu §. 24. zakona od 16. maja 1874, št. 69 državnega zakonika v povrnitev stroškov.

Vsled po tožiteljici uložene apelacije je nadsodnija v G. naslednjo razsodbo izdala:

Toženi J. P. je dolžan, da kot iz pismene oporoke od 1. marca 1866 v Št. J.—u umrle M. H. brezpogojno priglašeni dedič na podlagi prisojilnega pisma od 22. marca 1880, št. 1530 tožiteljci U. Z. omoženi N. v Š. njej po M. H. pripadajoči znesek 273 gld. 24 kr. s 6% zamudnimi obrestmi od te svote, štetimi

od dneva izročene mu tožbe, t. j. od 22. marca 1881 iz M. H.—jevih zapuščinskih terjatev plača, ter jej tudi s 33 gld. 43 kr. odmerjene sodnijske stroške prve inštanice, kakor z 11 gld. 36 kr. odmerjene apelacijske stroške povrne, in sicer vse v 14 dneh proti eksekuciji.

Razlogi:

Kakor se razvidi iz prisojilnega pisma, nahajajočega se v zapuščinskem aktu po M. H., prisodila se je cela zapuščina te zapustnice iz naslova pismene oporoke od 1. marca 1866 brezpogojno priglašenemu današnjemu tožencu proti temu, da poleg družih naloženih mu zaveznostij iz zapuščinskih terjatev, ki se imajo izterjati, tožiteljici U. Z. sedaj omoženi N. s to tožbo zahtevano svoto 273 gld. 24 kr. izplača, in po vsebini to plačilno zaveznost podpirajoče pismene oporoke M. H. kaže se tožno zahtevanje kot tožiteljici namenjeno volilo. — Ker so se zapuščinske terjatve, iz katerih se mora ravnokar omenjeno volilo izplačati, toženemu odkazale, kakor se to iz zgoraj zaznamovanega prisojilnega pisma razvidi, in ker niti po oporoki, niti po prisojilnem pismu izterljivost terjatev nikakor ne pogaja toženemu naložene plačilne zaveznosti, tedaj je tožiteljica svoje zahtevanje sklicevaje se na oba imenovana pisma popolnoma zadostno utemeljila, in ako toženi trdi, da so bile odkazane mu terjatve deloma neizterljive, bila mu je po §. 104 obč. sod. r. dolžnost, da dokaže te trditve kakor tudi to, da so brez njegove krivde neizterljive postale. Tega on ni dokazal, radi česar se tudi na dotično njegovo ugovarjanje ni moglo ozirati.

O njegovi zaveznosti do izplačanja zahtevanega, in po §. 685 drž. zak. tudi plačljivega zneska, ne more se glede na določbo §. 801 drž. zak. opravičeno dvomiti, ker mu je bilo vendar po §. 805 drž. zak. na prosto voljo dano, da je lahko namenjeno mu dedščino odbil, ali vsaj s pravno dobroto inventara nastopil, in ker je sedaj spodbijanje glede oporekanja po njem oddanega brezpogojnega priglašenja za dediča nedovoljeno.

S pritrjenjem zakonito dokazanemu tožnemu zahtevanju morala se je apelirana rzsodba predrugačiti, in tožiteljici kot nadvladajoči stranki tudi povrnitev pravnih stroškov obeh inštancc pripoznati. — — —

Tudi najvišje sodišče v B. potrdilo je to rzsodbo in zavrglo po tožencu uloženo revizijsko pritožbo, oboje iz naslednjih

razlogov:

Popolnoma neugovarjano je, da se je toženi k zapuščini dne 22. marca 1876 umrle M. H. iz njene oporoke od 1. marca 1866 brezpogojno priglasil; da se mu je v tej oporozi naložilo, da mora natanjko zaznamovane zapuščinske terjatve izterjati, in da morajo tožiteljica, kakor tudi njegovi sestri M. P., A. V. in njeni brat J. H. te zapuščinske terjatve v enakih delih dobiti.

Toženi dalje pripoznava, da se mu je s prisojilnim pismom od 22. marca 1880, št. 28825 po c. kr. m. d. okrajni sodnji v L. zapuščina prirekla, in da se je v tem pismu svota, katero mora toženec tožiteljici in njenima sestrama in bratu izplačati, t. j. 273 gld. 24 kr., določila.

Toženec slednjič tudi ne odreka, da je te terjatve izterjeval, in jih tudi nekoliko izterjal, vendar pa proti tožbi ugovarja, da vseh terjatev še ni izterjal in da so tudi nekatere neizterljive.

Ta ugovor vendar ni v stanu, da bi toženca proti tožni zahtevi tudi samo za sedaj branil.

Ako bi se oporoški določbi, vsled katere se morajo terjatve, ki naj se izterjajo, tožiteljici in njenima sestrama in bratu na jednake dele izplačati, istinito izvršeno izterjanje za pogoj staviti moralo, tedaj mora na drugej strani obstanek teh, po zapustnici v njeni oporozi specificiranih, v inventar od 15. marca 1866 vsprjetih, po zatožencu podpislanemu zapisniku v obravnavi za temelj stavljenih in v prisojilnem pismu od 22. marca 1880 v znesku 2983 gld. 12 kr. v novič jasno zapisanih terjatev in njihova izterljivost kot dokazana veljati, dokler se temu nasprotno ne dokaže.

Tega dokaza, kateri bi bil nalog zatoženca, ako se je hotel prevzetih zaveznostij popolnoma ali le deloma znebiti, on ni izvršil.

Vpričo pravnomočnega brezpogojnega priglašnja za dediča kakor tudi pravnomočne prisodbe ne more se zatoženec niti sklicevati na to, da nanj ni nobeden del dedščine odpadel, in da se

mora on smatrati le za izvršitelja oporoke, niti vsled rečenega na okoliščino opirati, da se v tožbi sami le izterjanje večjega dela zapuščinskih terjatev trdi, da se tedaj priznava, da se niso še vse izterjale; kajti s prisojilnim pismom določila se je svota s številkami, katera se ima po odbitju stroškov od terjatev, ki naj se izterjajo, tožnici izplačati, in proti čemur se je toženemu zapuščina prisojila.

S tem je njegova plačilna zaveznost pravomočno in odločno izrečena, in on ne more baš še neizvršeno izterjanje posameznih terjatev, katero je sedaj nalog jedino le toženca kot prevzemnika brezpogojno nastopljene dedščine, tožiteljici nič več s pravnim vspehom ugovarjati.

Morala se je tedaj nadsodnijska razsodba potrditi. Razsodba o stroških revizije utemeljena je v zakonu od 16. maja 1874 drž. zak. lista št. 69 in v naravi sumaričnega postopanja.

O pravni terminologiji.

(Dalje.)

Grundbuchsführer, vodja zemljiščnih knjig.

„ gebühr, zemljiščno-knjižna pristojbina.

„ gesetz, zemljiščno-knjižni zakon.

„ stand, zemljiščno-knjižno stanje.

Grundcomplex, zemljišče.

„ dienstbarkeit, zemljiščna služnost.

„ eigenthum, zemljiščna lastnina.

„ eigenthümer, zemljiščni lastnik.

„ entlastung, zemljiščna odveznina (odveza).

„ entlastung-Landes-Commission, deželna komisija za odvezo zemljišč.

Grunderträgnis, zemljiščni dohodek, zemljiščni pridelek.

„ lage, zemljiščna podlaga.

„ pachtvertrag, pogodba o zemljiščnem zakupu.

„ pfand, zemljiščna zastava.

Grundrecht, temeljna pravica.

„ satz, pravilo, načelo.

„ steuer, zemljiščni davek.

„ stück, zemlja.

„ zerstückung, razkosanje zemljišča.

Grundzins, zemljiščna obrest.

Gulden, goldinar, forint.

Giltig, veljaven.

Giltigkeit, veljavnost.

Gut, blago.

„ beweglich, premakljivo (giboče).

„ unbeweglich, nepremakljivo (negiboče).

Gut, Hab und Gut, imetek, vse premoženje.

Gutsbesitzer, posestnik, (grajščak).

Gütergemeinschaft, vkupnost premoženja.

Güternamhaftmachung, naznanilo premoženja.

Gutachten abgegebenes, izrek (spoznanje).

Guthaben, preostanek na dobro.

Gütlicher Vergleich, poravnava z dobrega (z lepa).

F.

Habhaft werden, zgrabiti, prijeti.

Habseligkeiten, imetek.

Hafen, luka, pristanišče.

Haft, zapor.

Haftbefehl, ukaz koga prijeti.

Haftgeld, varšina (vadium).

Haften, jamčiti, dober stati.

„ Schulden, obremenjeno.

Haftung, (odgovornost) jamčenje.

„ persönlich, osobno.

„ sachlich, stvarno.

Haftungspflicht, zaveza jamčenja.

„ urkunde, jamčilno pismo.

Halber Beweis, pol dokaza.

Halbbauer, polgruntar (polzemljak).

Halbbruder, polubrat.

Halbjährig, poluletni.

„ Aufkündigung, poluletna odpoved, (na pol leta).

Halbschwester, polusestra.

Halten Rede, govoriti.

„ genehm, odobriti, odobravati.

Haltung drohende, pretenje, žuganje.

Hand zu eigener zustellen, komu samemu izročiti.

„ zu Gerichtshanden, pri sodnji.

Hand anlegen, lotiti se koga.

Handgeld, ara (denar na roko dobiti).

Handgelöbnis, obljuba v roko (v roko seči, v roko udariti).

Handhabung der Gesetze, uporaba zakonov.

„ pfand, zastava, (premakljivega blaga).

„ schreiben, ročno pismo.

„ schrift, rokopis.

„ werk, rokodelstvo.

„ werker, rokodelec.

„ werksordnung, rokodelski zakon (red).

Handel, trgovina, (kupčija).

„ gross, trgovina na debelo.

„ klein, trgovina na drobno.

(Dalje prihodnjič.)

Sodelovanje občinskih uradov pri zvrševanju gozdnega zakona.

(Dalje.)

Kako naj se odkazovanje in pridobivanje lesa vrši?

Odkazovanje lesa obstoji naj pri stoječih debelejših deblih v njihovem zaznamovanji z o d k a z o v a l n o s e k i r o, pri šibkejših deblih in drogih v natančnem označenji in primernem zaznamovanji onega, kar se sme posekati, pri kladji in dračji v odkazanju njegovem na mestu, in pri štorih in koreninah, kakor tudi pri drvih, ki se nabirajo, z zaznamovanjem kraja, kjer naj se les pridobiva. (§. 15. gozd. zak.).

Kjer varovanje spodrasti zahteva, mora se pridobivanje lesa v jeseni ali po zimi vršiti, kadar sneg leži, in mora spravljanje lesa takoj slediti posekanju. Drugače se pa sme les pridobivati tudi spomladi in poleti, samo da se mora potem najpozneje pred nastopom spomladi spraviti iz gozda.

Lesovje, dokler je sočnato ali ima še listje, mora se izvzemši porunklje in vejevje takoj, lesovje pa, ki se je posekalo po od-palem listju, mora se vsaj do novega listja popolnoma ali vsaj v rajdah olušiti, preklati in obsekati.

Pri posekavanji v to namenjenih dreves ne smejo se puščati štori previsoki. Vsako poškodovanje sosednih dreves ali mladega lesovja mora se opuščati pri sekanji in spravljanji. Isto velja pri pridobivanji in spravljanji stelje, katera se mora najkasneje tri mesece potem, ko se je pograbila, spraviti iz gozda.

Na te določbe naj se opravičenci pri odkazovanji lesa in stelje opozorujejo. (§. 16 gozd. zak.).

7. Prepoved.

Kdaj in na kojega prošnjo ali posredovanje se sme s prepovedjo postopati?

Ako varstvo oseb, državnega ali zasobnega imetja nujno zahteva posebno ravnanje z gozdi kot zaščitom proti plazom, utrganju skal, usipanju peska itd. sme se prepoved uvesti po državi.

Prepoved obstoji iz natančnega ukaza in kolikor mogočega zagotovljenja o potrebnem posebnem ravnanji z gozdom. Kolikor se odškodnine vsled takih naredb zahtevajo, postopa naj se ž njimi po obstoječih zakonih.

Osobe, kojim se je zaupalo gospodarenje z gozdi, katere je zadela prepoved, se glede svoje službe s prisego zavežejo ter so za izvršitev posebnega ravnanja odgovorni. (§. 19. gozd. zak.).

Prepoved po političnem uradu se izreče na prošnjo srenje, sicer pri tem udeležениh oseb in na objavo javnega uradnika, potem na podlagi posebne komisijonelne poizvedbe.

K komisijonelni poizvedbi pokličejo naj, se predstojniki srenj, vse udeležene stranke kakor tudi potrebni zvedenci.

Gozdne služnosti naj v gozdih, katere je zadela prepoved, izostanejo po potrebi popolnoma.

Kakor se gozdi prepovedo, tako se smejo tudi te prepovedi držaje se jednakega postopanja, kakor pri prepovedi, zopet oprostiti. (§. 20. gozd. zak.)

8. Razdelitev gozda.

Kake zakonite določbe so za to?

Občinski gozdi se po navadi ne smejo deliti. Ako bi pa v posebnih slučajih njihova razdelitev nujna potreba, ali ko bi v poseben prid bila, ki bi splošni skrbi za vzdrževanje gozdov ne nasprotovala, sme se v vsakem takem slučaju pri političnem uradu za dovoljenje prositi, in se sme to dovoljenje podeliti po deželni oblasti.

Glede družih razdelitev gozdov razsojajo zakoni o razdelitvi in sestavi zemljišč.

Kojih nalog je nadzorovanje o gospodarstvu gozdov in kake naredbe so posebno še v tem obziru?

Politični uradi morajo gospodarenje gozdov v svojem okraji nadzorovati. Kot tehnični organi pomagajo jim pri tem gozdni komisarji in na Tirolskem poleg teh tudi gozdni pristavi.

Da se glede gospodarenja gozdov in lesov predpisane določbe v vsakem obziru natanjko spolnujejo, nastavljajo naj gospodarji dovolj velikih gozdov zvedene gospodarstvene nadzornike, kateri so se po vladi kot za to sposobni priznali. (§§. 22. in 23. gozd. zak.)

B. Spravljanje gozdnih pridelkov.

Na katere zakonite določbe morajo srenjska predstojništva glede spravljanja gozdnih pridelkov posebno paziti?

Vsi gozdni pridelki naj se po stalnih ali drugače v to odmenjenih potih ali plazih, katere naj gozdni gospodar odkaže, iz

gozdov spravljajo. Gozdni gospodar sme zahtevati, da se lesovje pred spravljanjem iz gozdov po njem ali po njegovem gozdnem osobji markira, in da si opravičenci o pridelkih, kateri se jim imajo izročiti, nakaznice napraviti dajo, katere se morajo pri prejemu na zahtevanje pokazati, in da se po opravičencih njihov prejem potrdi.

Ako gozdni pridelki po pretečenem določenem času in daljnem obroku 14 dni še vedno v gozdu leže, sme gozdni gospodar ž njimi početi, kar hoče. (§. 17. gozd. zak.)

Gozdne pridelke, ki se drugače ne morejo ali pa vsaj le z neprimerno visokimi stroški iz gozda spraviti, mora vsakateri zemljiščini gospodar čez svoja zemljišča spraviti pustiti.

O tem, je-li potrebno gozdne pridelke čez tuja zemljišča spravljati, razsoja politični okrajni urad. (§. 24. gozd. zak.)

Občinski predstojnik mora tedaj stranke, ki se o tem ne morejo zjediniti, k zgorajšnjemu uradu poslati.

Jednako smejo se drče za les (plazovi) vsake vrste in druge priprave za spravljanje lesa čez javna zemljišča, pota in vode, čez tuja poslopja in skozi sela nadaljevati le s privoljenjem političnega urada, in mora občinski predstojnik dotična dela, dokler se ni to dovolilo, ustaviti.

Mej v §. 24. gozd. zak. navedena zemljišča, čez katera les spravljati mora gospodar dovoliti, spadajo tudi privatna pota. (Razsodba ministerstva za poljedelstvo od 24. aprila 1873, št. 4161.).

Pri določbi pota za spravljanje lesa čez tuja zemljišča (§. 24. gozd. zak.) smejo se v to porabiti že obstoječi transporti n. pr. pot v les. (Razsodba ministerstva za poljedelstvo od 29. decembra 1873, št. 11906.)

Proti razsodbam političnega urada glede spravljanja čez tuja zemljišča sme se rekurirati. Rekurz ima odločilno moč. (Razsodba ministerstva za poljedelstvo od 26. novembra 1870, št. 6561.)

Z občinskim predstojnikom, kateri spravljaje lesa iz občinskega gozda s preziranjem pota, po katerem bi se moral spravljati, zaukaže, mora se ravnati kakor z gozdnim zločincem. (Razsodba notranjega ministerstva od 3. septembra 1870, št. 10460.)

Za slučaj, da §. 24. gozdnega zakona v rabo stopi, mora politični urad tudi začasno odločiti glede odškodnine. (Razsodba upravnega sodišča od 28. februarja 1878, št. 221.)

Na kaj mora srenjski predstojnik glede plavljenja drv paziti?

Vsako plavljenje, naj si bode že eraričnega, srenjskega ali privatnega lesa, potrebuje dovoljenja političnega urada in sicer, če zadeva plavljenje le jeden okraj, dotičnega političnega okrajnega glavarstva, če pa zadeva več okrajev, dotičnega deželnega urada.

Ako se plavljenje za več kot tri leta namerava, pridržano je dovoljenje ministerstvu.

V prošnjah za nova dovoljenja plavljenja ali za obnove že preteklih dovoljenj mora se čas plavljenja, mesto, kjer se začneja in do kam da bode segalo, kakor tudi vrste in množina v to namenjenega lesa kolikor mogoče natanjko popisati.

V prošnjah za dovoljenje sezidanja k plavljenju potrebnih poslopij morata se kraj in namen tega sezidanja navesti in s priloženimi risi in opisi nameravano sezidanje poslopij, njih razmera do cele okolice, kakor tudi do drugih poslopij in naprav stoječih ob vodi, na kateri se bode plavljenje vršilo, razložiti.

Take prošnje spremlja naj občinsko predstojništvo z ulogo, kakoršna je n. pr. naslednja:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Janez A. kupec z lesom v M.—u, je pri različnih strankah iz njihovih privatnih gozdov in njim za prodajo dovoljenega lesa vsega skupaj 2500 sežnjev nakupil ter namerava ta les na N. potoku, ko bode visokost vode za to ugodna, do shrambe za les v N.—u doploviti. Podpisano občinsko predstojništvo s tem predloži prošnjo Janeza A.—a in je za nje dovoljenje s pristavkom, da se je Janez A. z ribiči, ki so v potoku N.—u opravičeni, glede odškodnine že pogodil.

N. dne

Srenjski predstojnik:
J. J.

(Prošnja za dovoljenje plavljenja mora srenjsko predstojništvo tudi v tem slučaju pri političnem uradu uložiti, če srenja sama plavljenje lesa namerava.) — — —

Srenjski predstojnik mora po političnem uradu poslane mu prošnje za nova dovoljenja plavljenja in sezidanja za to potrebnih poslopij takoj v srenji razglasiti, ako se mu je to zaukazalo.

Srenjski predstojnik mora dalje na to paziti, da dotični podjetniki po političnem uradu zaukazana jim varnostna zidanja, poslopja in vodne naprave izvršijo in povrnejo prouzročena poškodovanja, kolikor se morejo v to siliti po zakonu.

Občinskim predstojnikom je dalje nalog, da dotičnim predstojnikom pri zopetni zadobitvi odplavljenega lesa pomagajo. (§§. 26 od 43 gozd. zak.)

C. Gozdni požari.

Kake dolžnosti imajo srenje glede gozdnih požarov?

Dolžnosti srenj glede gozdnih požarov nanašajo se 1) na njihovo zabranjenje, 2) na pogasitev nastalih požarov, in 3) na naredbe po ugašenem gozdnem požaru.

I. Zabranjenje gozdnih požarov.

V tem obziru morajo občine zapaljenje ognjev, kakor tudi rabo za požar nevarnih stvari v gozdih in ob kraji gozdov nadzorovati in na to gledati, da se s potrebno previdnostjo postopa.

Vsakdo, kdor v gozdu ali ob kraji gozda zapuščen in neugašen ogenj najde, dolžan je, da ga ugasi.

Ako kdo gozden požar zapazi, mora ga naznaniti prebivalcem najbližjega poslopja, ležečega na oni strani, kamor ga pot pelje. Ti so zavezani, da to najbližjemu srenjskemu predstojniku in gozdnemu posestniku ali njegovemu gozdnemu osebju objavijo.

Preziranja teh naredb morajo se kompetentnemu političnemu ali kazensko-sodnemu uradu naznaniti. (§§. 44 in 45 gozd. zak.)

2. Pogasitev gozdnih požarov.

V pogasitev nastalega gozdnega požara mora občinski predstojnik potrebno število mož s potrebnim gasilnim orodjem kakor cepini, motikami, sekirami, lopatami, lodricami (škafi) itd. skupaj spraviti, ter potem s temi ob enem k požaru oditi, kjer mora tudi sam lastnoročno pomagati.

Pogasitev vodi navzočni najvišji gozdni uradnik, in ako nobenega takega na mestu ni, srenjski predstojnik, v kojega občini je požar, ali pa njegov namestnik.

Onemu, ki vodi pogasitev, mora se brezpogojno ubogati. Ako več srenj v pogasitev dela, morajo njihovi predstojniki kakor tudi ostali gozdniki red med gasilci vzdržati in na to gledati, da se vse naredbe izvrše. (§§. 46 in 47 gozdnega zak.)

3. Pravila po ugašenem požaru.

Po ugašenem požaru mora se pogorišče dva dni, po potrebi tudi več časa, nadzorovati, ter v ta namen dovolj mož skupaj spraviti.

Poškodovanja na tujem zemljišči vsled gasitve mora oni povrniti, na kojega korist se je gasitev vršila, razven, če se je poškodovani sam pred večjo škodo obvaroval. (§. 49. gozd. zak.)

Občinski (srenjski) predstojniki, ki ta sklic opuste, kakor tudi osebe, ki sklicu občinskega predstojnika brez zadostnega uzroka ne ubogajo, so kaznjivi. (§. 48. gozd. zak.)

D. Škode po mrčesih.

Kake dolžnosti ima občinsko predstojništvo glede zabranitve poškodovanj gozdov po mrčesih?

Ako se taka poškodovanja zapazijo, mora občinski predstojnik političnemu uradu to takoj naznaniti. K objavi takih poškodovanj je vsak gozdni gospodar pod kaznijo zavezan, in vsakdo opravičen.

Občina dolžna je pripomoči pri naredbah, katere je politični urad proti zabranitvi škode po mrčesih zapovedal. Stroške trpeti morajo gozdni gospodarji in sicer v primeri z vrednostjo njihovih dotičnih gozdov. (§§. 50 in 51 gozd. zak.)